

Előzetési feltételek

helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre 6 fnt — kr
Fél évre 3 fnt — kr
Negyedévre 1 fnt 50 kr

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttár sora 20 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

Kiadóhivatal:

Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papíráru-
gyár Készvénnytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Wlassics.

Egy hírlapi cikk keretében alig lenne szabad bírálót, vagy méltatás tárgyává tenni azt a nagy államférfiui beszédet, melylyel a vallás- és közoktatásügyi miniszter a képviselőház ülésén budget-jének tárgyalását bevezette, mert e beszéd magyarázata köteteket megtöltene, az előadott eszmék méltatása beható és terjedelmes tanulmányt igényel. Már az időpont is említésre méltó, melyben a miniszter beszélt: mindjárt a vita kezdetén, mielőtt más szónok beszélhetett volna, jelentést adott eddigi működéséről s programot terjesztett elő a jövőre nézve. Ha már a miniszter eddigi működése is sokat felölel: a jövőre szóló terveit gazdagságuk által kell hogy meglepijenek, elannyira, hogy csak a tervezett cselekvések egyszerű felolvasására van szükség, nehogy áthágjuk egy hírlapi cikk terét.

Wlassics közoktatásügyi miniszter foglalkozik a népiskolai törvény revíziójával, amit a felekezetek érzékenységének és szűkkeblűségének kimelésével szándékozik végezni. A népiskolák egy-egy tanterve a legrovidebb idő alatt kész lesz. Az exkluzív államosításnak nem hive a miniszter. Állami iskolák

felállításánál a párhuzamos akció barátja: ugy magyar, mint vegyes lakosságú vidéken és zárt nemzetiségű területen egyaránt állít állami iskolát.

A miniszter az állami iskolákban előmozdítja a vallásoktatást, — az erre vonatkozó vádak a leghatározottabban visszautasítja. És joggal, mert az utolsó 30 év alatt az állami iskolákban soha sem vették oly szigorúan a vallásoktatást, mint éppen Wlassics alatt.

A tanítók fizetését folytonosan javítja, és a nemzetközi szocialista mozgalmat, mely hálójába akarta csalni a tanítókat, ezek erélyesen visszautasították, mert szegénységük által nem engedik magukat hazafiatlanságra csábíttatni.

Teljes őszinteséggel elismerte a miniszter, hogy az iskolák általában az egész országban nem éppen a legjobban vannak elhelyezve, de törekszik e bajon is hathatósan segíteni. A vályogból építetett iskolától kezdve a némi fényűzéssel építet iskoláig mindenféle fajtára terveket készített, melyek a főispánoknál vannak és ha valamelyik község iskolát akar építeni, ott ingyen kaphat neki tetsző tervet.

Az egységes jogosítású középiskola egyik főgondja a miniszternek. Sajnálni

való, hogy még sok hivatás van, melyekhez nem szükséges az érettségi.

Felpanaszolja Wlassics, hogy kevés kisdudóvoda van és sok az óvónő, kiknek tehát kénytelen megengedni, hogy letehessék a tanítónői vizsgálatot.

Amit Wlassics az egyetemről, muzeumokról, szépművészetek ápolásáról mondott, biztosította számára az egész képviselőház tetszését, úgy, hogy a nagyszabású expozé befejezésével az egész ház általános tetszésben tört ki és a legszívélyesebben üdvözölte a minisztert.

A magyar nemzet közvéleménye nagy meglepéssel fogja tudomásul venni dr. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter beszédét, és szívesen csatlakozik a szerencsekívánatokhoz, melyeket a miniszter kiérdemelt. De önmagának is gratulálhat a nemzet annak felismerésekor, hogy Magyarország közoktatásügyeit Eötvös, Trefort és Csáky legméltóbb utóda intézi.

Ujonevezési, utazási és működési tervezet az 1898-ik évre.

Gyulafehérvár városi sorozó-járás, Gyulafehérvár, március 1. Polgári elnök Roska József rendőrkapitány. Polgári orvos dr.

TÁRCZA.

Drága lényednek . . .

Drága lényednek nincsen párja.
Szűnik a szívem dobogása,
Ha lépteidet hallom.
A lelkem fáj, valami bántja,
Egy könny borul a szempillámra,
Ha rád emelem arczom.

Harangszó melán, bongva csendül,
Egész valóm ugy összerendül.
Oh, vajha huznák nékem . . .
S csak ugy összeség a cserfa lombja,
Idők fájdalma halk zokogva
Nyilalik át a légen.

Hogy volt a földön mindig bánat,
Az elshuhanó néma árnyak
Könnyhullásából látom.
De olyan szív még, mint az enyém,
Nem volt egy egész föld kerekén,
Mely oly erősen fájjon.

Sallak Róza.

A káromkodás története.

Irtó: Tauber Kornél.

— A Közérdek eredeti tárczája. —

Adta teringette, hát már ne is káromkodjek a magyar?

Egyszer az országgyűlésen nagyságos és főtisztelendő Molnár János képviselő és apát ur azt hányta a szemére a honvédelmi miniszternek, hogy a bakkancsosok és huszárok éktelenül cifrázzák az áldást; és ez ellen intézkedést követelt. Mire a böles kegyelmes ur azt felelte, hogy ő bizony nem intézkedik.

Isten éltesse a derek exczellenziás urat! Ebből is látszik, hogy magyar ő, akármit beszél a rossz világ; és alkalmasint maga is könnyit néha a szíven egy-egy szépen kisujtásozott lánczos-lobogóssal.

Benne vagyon a mi bizodalunk, csufszáju katonáknak és civileknek egyaránt.

De haj, mi léssen, ha beűt a Zichy-minisztérium és a honvédelmi tárcza Molnár János apát ur kezébe kerül?

Rossz napok következnek akkor ránk, a keserves csillagát! A nagyságos és főtisztelendő ur ugyanis, köztudomás szerint, megfélekezhetetlen cizitátor; és a tapasztalat azt bizonyítja, hogy mindig a lehető legrégebb cizitátumokkal él. Mi szegény káromkodók

fejére tehát rá fogja idézni a Mózes törvényét („kövezd meg“), a középkori francia codexeket („varrd zsákba, lökd vízbe“), és a magyar Corpus Juris-t („tépd ki a nyelvet tüzes harapófogóval, hasíts a hátából szíjat“).

És akkor mi szegény magyarok természetesen nem fogunk többé káromkodni és szomorú, keserű, színtelen, idegen emberek leszünk.

A káromkodás nem csak a magyar nyelv kincse, hanem a magyar léleké is.

Valamint a bor nem csak pinczéink drágasága vala, hanem a sziveinké is.

Viszontagságos történetünknek semmi katasztrófia nem foszt meg bennünket olyan mélységes nagy dolgoktól, mint az a silány kis bogárka, a filloxera. Oda van a jó kedv, a duhaj busulás, oda a dal, oda poézisünknek és világszemléletünknek java része! Poharunk fenekén még maradt egy kis szőlőlé, de mulatásunk már is fanyar, bubánatunk vigasztalan, ajkunk néma, és kezdjük látni, hogy kegyetlen és fekete az élet: minden tündér meghalt az erdőben. Hát mi lesz még, ha az az egynehány utolsó csepp is elapad! Mohi-pusztá, Várna, Mohács, Szatmár, Világos . . . Minden sanyaruságunkban megóvott a kétségbeeséstől a

Náthán Bernát városi főorvos. Állításkötelesek száma 115.

Balazsfalvi sorozó-járás, Balazsfalva, márczius 2, 3, 4. Polg. elnök br. Bánffy Kazimir II-ik aljegyző. Polg. orvos dr. Magyarai Károly megyei főorvos. Állításkötelesek száma 523. A testi törődöttségök miatt megvizsgálendő népfelkelők száma 3. Összesen 526.

Vizakna városi sorozó-járás, Vizakna, márczius 14. Polg. elnök Szöcs József polgármester. Polgári orvos dr. Ambrus Pál városi főorvos. Állításkötelesek száma 79.

Marosújvári sorozó-járás, Maros-Ujvár, márczius 21, 22, 23. Polg. elnök br. Bánffy Kazimir II-ik aljegyző. Polg. orvos dr. Magyarai Károly megyei főorvos. Állításkötelesek száma 482.

Nagy-Enyed városi sorozó-járás, Nagy-Enyed, márczius 28. Polgári elnök Kovács Gyula polgármester. Polg. orvos dr. Winkler Albert városi főorvos. Állításkötelesek száma 55.

Nagyenyedi járási sorozó-járás, Nagy-Enyed, márczius 28, 29, 30. Polg. elnök Csató János kir. tanácsos, alispán. Polg. orvos dr. Magyarai Károly megyei főorvos. Állításkötelesek száma 540.

Alvinczi sorozó-járás, Alvincz, április 19, 20, 21. Polg. elnök dr. Varró László I. aljegyző, tb. főjegyző. Polg. orvos dr. Magyarai Károly megyei főorvos. Állításkötelesek száma 559.

Kisenyedi sorozó-járás, Alvincz, április 22, 23. Polgári elnök dr. Varró László I-ső aljegyző, tb. főjegyző. Polgári orvos dr. Magyarai Károly megyei főorvos. Állításkötelesek száma 432.

Magyarigényi sorozó-járás, Magyar-Igen, április 19, 20, 21. Polg. elnök Gáspár János főjegyző. Polg. orvos dr. Dobozi Vilmos járási orvos. Állításkötelesek száma 532.

Abrudbánya városi sorozó-járás, Abrudbánya, április 23. Polgári elnök Boér Béla polgármester. Polg. orvos dr. Török Gábor városi főorvos. Állításkötelesek száma 53.

Verespataki sorozó-járás, Verespatak, április 25, 26, 27. Polg. elnök Gáspár János

főjegyző. Polg. orvos dr. Blaha Gábor járási orvos. Állításkötelesek száma 501.

Nagy-Enyed, 1898. február hó 4-én. Csató János kir. tanácsos, alispán.

Országgyűlés.

A nagy port felvert Rohonczy-fele affér a képviselőház tegnapi ülésén befejezést nyert, Bánffy miniszterelnök megadta a választ Rohonczy bizar kirohanásaira.

A miniszterelnök beszéde a következő:

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: T. Ház! (Mozgás. Halljuk!) Ha méltóztattak jónak látni e kérdésre megint visszatérni: méltóztassék územ is megengedni, hogy a napirend előtt e tárgyan egy pár szót szóljak. (Halljuk! Halljuk!)

Azt mondta Kossuth Ferencz képviselő ur most, másodszeri felszólalása végén: ez őszinte és nyílt kijelentése folytán reméli, hogy többé nem fognak visszatérni arra, amit mondtak a pártkasszáról. (Zajos ellenmondás a szélsőbaloldalon.)

Elnök (csenget): Csendet kérek!

Bánffy Dezső b. miniszterelnök: Kérem, nem kívánok ígéretet; méltóztassanak visszatérni vagy vissza nem térni: én kijelentésemnek nem ezt a részét akarom magamra nézve érvényesíteni, hanem azt, hogy ez őszinte és nyílt kijelentés. Tehát én is őszinte és nyílt kijelentést teszek. Hogy azután visszatérnek-e a kérdésre, vagy nem, az a képviselő urak dolga. (Zaj a szélső baloldalon. Tetszés jobbfelől.) Kossuth Ferencz képviselő ur azt kívánja, hogy ne térjenek vissza.

Kossuth Ferencz: Félreértett!

Bánffy Dezső b. miniszterelnök: Hát félreértettem. Őszintén és nyíltan kijelentem, hogy nem tudom megérteni, hogy most ismét és ismét méltóztatnak e kérdéssel mint sérelmi kérdéssel foglalkozni. (Mozgás és zaj a szélsőbal oldalon.)

1896-ban a Budapesti Hirlapban egy cikk jelent meg, amely taxative felsorolja azokat az összegeket, amelyeket egyes kitüntetésben részesültek, egyes főrendiházi tagokká,

illetőleg főrendi családokká kinevezettek a pártkasszába fizettek.

Gondolom, Hortoványi képviselő ur volt az, aki ezen kérdésben hozzám interpellációt intézett. És akkor, t. Ház, én a leg-határozottabban kategoricze kijelentettem őszinte és nyílt szavakkal, hogy ami abban a lapban van, hogy amit ennek folytán Hortoványi képviselő ur kérdez, az nem felel meg a valóságnak. Kijelentettem, hogy Ő Felségének kitüntetésre csak olyanokat terjesztünk elő, akiknek az ország iránt, a köztügyek iránt érdemeik vannak; akik szerzett érdemeik folytán méltók arra, hogy Ő Felsége részéről kitüntetésben részesítenek.

Ezt mondom most is és nem mondott Rohonczy képviselő ur sem egyebet, csak azt... (Mozgás és élénk ellenmondás a szélsőbaloldalon. Elnök csenget. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) mint azt, hogy úgy hallja, úgy mondják, de ő ezt nem tudja, bizonyítani nem képes, ezt beigazolni nem tudja. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon. Élénk ellenmondás a baloldalon.)

Rohonczy képviselő ur szavai jóhiszeműek voltak; hajlandó vagyok elhinni, hogy Kossuth Ferencz képviselő ur felszólalása is jóhiszeműsége alapszik. De az a jogom meg van, mert az egyenlőség mértékével kell mérni – hogy követeljem, hogy az én felszólalásom jóhiszeműségét és őszinteségét se vonják kétségbe. Ezt mondtam akkor is, ezt fentartom most is és a legnagyobb sértésnek, a legnagyobb bántásnak tartom, midőn méltóztatnak e kérdésre ismételve visszatérni.

Nem engemet bántanak vele, hanem bántják azokat, akik hosszú szolgálattal mellett az ország körül maguknak érdemeket szereztek s ezen érdemek jutalmául Ő Felsége részéről kitüntetésben részesültek. Nem akartam a kérdéssel foglalkozni, nem szívesen tértem arra vissza, mert utóljára is ezen kérdés fölött ismételtén és ismételtén beszélni: nem látom indokoltnak. (Helyeslés jobbfelől.)

Álláspontomat nem változtathattam meg azóta, mert nem változtak a viszonyok sem,

magyar filozofia édes nedve, a bor. Uram, ne hozz reánk megpróbáltatást, mert elvetted tőlünk a vigasztalót. Ime, nélküle sötétesek legverőfényesebb napjaink is; és azon vesszük magunkat észre, hogy ismeretlen emberek kezdünk lenni minmagunk előtt. Imhol azok az idegenek, az Alföld népei! Valameddig borunk volt, csak a Dózsa pórhadá támadhatott fel véres, de háromszintű zászlók alatt. Ezt az új, félelmes, kifürkészhetetlen nagy gépet a pálinka fűti. Az agyvelőkben az égető, keserű alkohol ébreszt ádáz indulatokat. Ez a gonosz patikaszer, melyet nem gyönyörűség okáért iszik az ember, hanem azért, hogy lázat gerjessen magában. A borivók feledni akartak; az alkoholisták gondolkozni akarnak. És megmérgezett elméjük csupa örület, gyűlölség és vigasztalanság. Haj, milyen kincs csillogott abban a régi boros pohárban! Haza, család, barátság, szeretet, bizalom, munka; minden, ami jó van a szegény ember életében. Elfogyott az utolsó kortytyal.

A borissza népek alkotó vonása a káromkodás. Csodálatos és bölcs istenrendelése ez a porteka. Ha meghatározást akarnék csinálni, azt mondanám: ez a düh gőzkazánjának biztosító szellentője. Áldott egy szerkezet. Aki egy káromkodó szót rikácsol:

még ölhet; de aki kacskaringósan cifrázza, már jámbor legény, nem vét a légynek se. Haragja elpárolgott az értelmetlen szavakban. Mert ugyan kicsoda káromkodik logikán és minden igéjét megfontolva? Azon kezdem, hogy az igazi káromkodás minden nyelvben pusztá indulatszó, melyben szinte csak etimologia révén találni valamely értelmet. Itt az írompappám mellett hever egy Magyarországról szóló, nyolczvan éves német könyv. Mulatságos olvasni, hogyan akarja jámbor szerzője a mi káromkodásainkat lefordítani és hogyan dühösködik, mikor nem talál bennök semmi rációzt. Vagy mi az a kutya teremtette? Der Hund hat es geschaffen! Hát az ördög lelke adta? Die Seele des Teufels hat es gegeben! A mindenféle fűtán fűtyölő és lánczos lobogós tekintélyekre nem is tér a jó August Ellrich; csak megveti a magyart, amiért ilyen logikátlanul és lefordíthatatlanul beszél. Pedig Potztausend! szép szózat a Kreutzhochdonnerwetterschwerenotis, valamint sapristi, a corbleu, ventre saint gris, nom de nom de nom, továbbá a katonai cronquieugnieu, de ezeknek a Radó Antala még nem született és nem is születik meg soha. És oh, nagy Dániel

Sanders, még te sem tudod, mi az a Zieten magyar huszárijai révén Németországban ragadt és Heinrich Kleisttől klasszikussá avatott manelka; ami szerencse, mert ha a Fremdwörterbuch kiderítené, elajulnának Germánia leányai, akik minden nap százszor könnyitenek ez igével a szivükön.

A nagy Larusseau azt mondja, hogy Philippe francia király idejében, a XII. században, még a jámbornak tetsző corbleu és ventrebleu szavakért is nyelvváltást fizetett a nemes ember, a parasztot pedig, ha kiszalasztotta a száján, vízbe fojtották; mert a tudós törvényszék kietimologizálta belőlük az istenkáromlást. Hát az bizonyos, hogy nálunk is többnyire blasphemiákból ferdült és szelidült a sok teringette, meg istállóját, és eredetében esküvés volt az istökuccse, mákosuccse, népes nemével egybe. De vajjon avatkozik-e szöhuvelyező tudományába a becsületes ember, mikor megereszt egy-egy szép sujtásos káromkodást? Jár-e az esze logikán és rhetori világosságon? Neki csak pusztá indulatszóra van szüksége; lelkének állapota szerint hosszabbra, rövidebbre.

Mert a káromkodás „hangulat”. Még pedig mindig filozofiai hangulat: elmét, szívet

bárha nagyon csodálkozom, hogy 1896. február 15-én itt elmondott szavaim után a Budapesti Hírlap ismételtén visszatért a kérdésre és álláspontját fentartotta, csodálkozom ezen főképp azért, mert a Budapesti Hírlap szerkesztője Rákosi Jenő Magyarországnak egyik legkitünőbb és legtisztességesebb zsurnalisztája, később maga is nemesi rangra emeltetvén, nem tudom, hogy miképpen fogja megvédeni a maga álláspontját? Vajjon jutalmul, pénzért, vagy a pártkaszárba történt befizetésért kapta ő Felségétől ez elismerést? (Tetszés és helyeslés a jobboldalon.) Méltóztassék megkérdezni az illető újság szerkesztőjét, Rákosi Jenőt, hogy kértünk, vagy ígértettünk-e mi valamit? Nem. Ő sem tette ezt. Hanem érdemei lettek méltatva és ezért érte őt ő Felsége részéről a kétségtelenül megérdemelt kitüntetés, és ha meg méltóztatik találni ez esetben az érdemet, ne méltóztassék gyanúsítást keresni másoknál, olyanoknál, akik hasonlóan érdemeik miatt részesültek kitüntetésben.

Nem akarok neveket emlegetni (Felkiáltások a jobboldalon: Győry Elek!), de ha az utóbbi idők kitüntetéseknek jegyzékét méltóztatik megnézni, az ellenzéknek igen tekintélyes tagjait fogják egy sorozatban megtalálni, sőt lesznek azok között olyanok is, akikről azt mondják, hogy esetleg ellenzéki célokra pénzeket is áldoztak.

Nem vitatom, „on-dit“-kre nem alapítok, senkit sem gyanúsítok; ha tették, egyáltalában el nem ítélem őket, mert elismerem a jogosultságát annak, hogy egyesek azon párt érdekében, amelyhez tartoznak, áldozatokat hozhassanak, és elismerem jogosultságát annak is, ha pártérdekük támogatására pártkaszák létezhetnek.

Nem vonom kétségbe, ha Kossuth Ferencz t. képviselő ur mondja, hogy pártkaszák nincsen, arról szó nem lehet. Nem vonom kétségbe azt sem, hogy igaza volt Polónyi Géza t. képviselő urnak, amikor ugyancsak ezen bizonyos 1896. február 15. ülésen azt mondta, hogy pártkaszák ugyan voltak, de nem volt benne 50 krajczár, hogy egy táviratot elküldhessen.

Általánosan egy más irányba, felfüggeszti a cselekvést, betetöz egy helyzetet. Ő a megfontolás, a kibékülés; és nálunk, magyaroknál, drágalátos kiincs: a humor, a mi saját humorunk.

Klasszikus táblabíránk mind káromkodtak, szépen, illedelmesen. Deák Ferencz szájából gyakran hallhattak egy-egy gömbölyű teringetét. Eötvös Károly kiváló művész a formulae solennes stíli dolgában — néhányszor magam is gyönyörködtem benne — és mondják, a Tisza Kálmán, meg Szilágyi Dezső zamatos találatkónysága sem utolsó. Ezeknek az embereknek még van színök ezekben a szürke napokban. És Isten ne bocsássa ránk egyhamar azt az időt, mikor mink, urak, mindnyájan majd európai műveltségű Horánszky Nándorok leszünk és előkelő utálattal fordulunk el a parasztszédőtől. Mert akkor nyelvünk volapükké fagy, gondolkodásunk pedig könyomatossá merededik.

És baj, mikor majd a paraszt se lesz paraszt! Mikor majd hallgatni, tünődni és cselekedni fog! „Wo man flucht, da lass dich ruhig nieder.“ Ezt az idézetet ajánlom a citátumos apát ur figyelmébe; — adta teringette!

Elhiszem azt is, t. Képviselőház, hogy egyes pártkaszák kisebbek, vagy nagyobbak, de állítom, hogy azon kasszába a kormány befolyásával törvénytelen uton kitüntetések címén pénzek nem folynak be; sőt állítom azt is, hogy helytelen célokra, inkorrekt eszközök alkalmazásaként pénzek fel nem használtattak. Nem használtattak fel a választásoknál sem.

Vannak bizonyos alkotmányos költségek, amelyek még a Törsz. öb. ellenzéki pártoknál is, melyekhez Kossuth Ferencz t. képviselő ur is tartozik, fölmerülnek, amelyeknek jogosultságát azonban, azt gondolom, senki sem vonja kétségbe, valamint nem vonja kétségbe a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslat tervezete sem, amennyiben bizonyos alkotmányos költségek lehetőségére itt is terveztetett.

Ezeket láttam szükségesnek ez alkalommal elmondani, nem vádolva senkit; de kérem, hogy ha az on-dit-k jogosulatlanságát követelik maguknak, méltóztassék az on-dit-kre alapított állításoknak jogosulatlanságát velünk, a szabadelvűpárttal szemben is elismerni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Ugyanezen ülésen szólott Szócs Pál is, az alvinczi kerület képviselője. Addig is, míg jövő számunkban e beszédre visszatérhetünk, már ez alkalommal konstatáljuk, hogy Szócs Pál beszédével nagy hatást ért el és számosan meggratuláltak vármegyénk ez intelligens, tehetséges képviselőjét.

A nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r. t. évi rendes közgyűlése.

(Folytatás.)

Az eljenzéssel fogadott einöki megnyitói elhangzása után Kovács Gyula igazgató az igazgatóság múlt évi működését a következő jelentésben ismerteti:

„Tisztelt közgyűlés!

Azon mérleg, mely ezen közgyűlésre osztott ki a tisztelt részvényes urak között, intézetünk 27-ik életévét zárta le s annak zárszámadását és mérlegét tünteti ki lehető nagy részletezéssel.

Az elmúlt, gazdaságilag terhes két esztendő romlásait intézetünk is némiképpen megérezte.

Mert, habár az anya-intézet forgalmában és a betétek állagában nem is történt vizsgálata, de az általunk kezelt Osztrák-magyar Bank forgalmában lényeges visszaesés történt, annyira, hogy intézetünk összforgalma — habár csekély összeggel — de a megelőző év forgalmán alól maradt. Így a múlt évi üzletforgalom 3.990,910 frt 62 kr bevétel és 3.982,010 frt 62 kr kiadással együtt 7.972,920 frt 24 kr összforalmat tüntet fel és 8900 frt pénztármaradékot mutat, holott a megelőző év összforgalma 8.077,215 frt 76 kr volt, s e szerint az összforgalomban 104295 frt 52 kr apadás mutatkozik. Ebből az Osztrák-magyar Bank mint mellékhely forgalmára esik több, mint 92 ezer forint, mert az Osztrák-magyar Bank beszédési számlája volt 1896-ban 146355 frt 40 kr, holott 1897-ben csak 100278 frt 47 krt lesz ki.

Különbön a bankforgalom apadásának az is volt egyik oka, hogy intézetünk a folytonos betétekből, kölcsön-visszafizetésekből és befolyt kamatokból állandóan tudta fedezni a felmondott betétek visszafizetését s a kölcsönt keresők igényeinek kielégítését s csak egyetlen alkalommal, az év végén, küldöt-

tünk be a bankhoz 8300 frt értékű váltót visszleszámitolás végett.

Intézetünk jótállási alapja, t. i. a részvénytőke: 100.000 frt es a tartalékalap 17979 frt 09 kr, összesen 117979 frt 09 krra emelkedett.

Nagy emelkedés mutatkozik különösen a megelőző évi, 12563 frt 33 krral kimutatott tartalékalapnál, amennyiben ez az alap jelenlegi mérlegünkben 17979 frt 09 krral van zárva, melyhez ha hozzáadjuk ajánlatunk szerint a jelenlegi mérlegünkben felvett 1510 frt 89 kr dotációt, lesz a jelenlegi tartalékalapunk 19489 frt 89 kr.

A váltó-és kötvény-tárca összesen 1.125,735 frt 94 krt tüntet fel, míg ugyan e címen a megelőző mérleg 1.033,220 frt 98 krt mutat, tehát a váltó-és kötvény-tárca értéke emelkedett 92514 frt 96 krral.

Az év folytán betett pénzek és tőkésített kamatok számláján 447542 frt 25 kr van feltüntetve, ezzel szemben 385860 frt 47 kr betett pénzt fizettünk vissza a betevőknek, tehát 61681 frt 78 krral emelkedett a múlt évben betét-állományunk.

A kamatozás végett intézetünkkel elhelyezett összes idegen pénzek az évi zárlat alkalmával 1664 darab könyvre voltak elhelyezve, még pedig:

	1897-ben	1896-ban
10 frtig	632 drb	564 drb
10—50 „	248 „	234 „
50—100 „	145 „	131 „
100—500 „	346 „	336 „
500—1000 „	96 „	86 „
1000—2000 „	78 „	68 „
2000—5000 „	62 „	67 „
5000—10000 „	37 „	33 „
10000 frton felül	20 „	17 „
Összesen 1664 „	1536 „	

Év folytán emelkedett a betét, természetes tehát, hogy a betéti könyvek száma is csaknem minden keretben emelkedett.

A múlt év tiszta nyeresége 22026 frt 22 kr volt, melyből az intézetet terhelő 4965 frt 33 kr 10⁰/₀-os tőkekamat-adó a helybeli kir. adóhivatalhoz már be van fizetve; marad tehát részvény-kamat, osztalék es jutalék tárgya, miként a mérlegben is ki van tüntetve, 17060 frt 89 kr, melyből alapszabályszerűleg ajánljuk, hogy a részvényeseknek 5000 frt 5⁰/₀-os kamat és 6000 frt felülosztalék fizetessék. Ezen ajánlatunkat a felügyelő bizottság is magáévá tette s reméljük, hogy a tisztelt Közgyűlés is elfogadja, mikor a múlt évi szelvények 11 frttal, tehát a részvények 11⁰/₀-ával fognak az intézet pénztáránál még a holnapi nap delőttjén beváltatni.

A felosztás tervezetének többi tétele a múlt évihez képest és alapszabályaink idevonatkozó szakaszai értelmében van a mérlegben felvéve, a tartalékalap javadalmazásánál azonban ez alkalommal is pár száz forinttal magasabb összeget hoztunk javaslatba.

Ez alkalommal az igazgatóság tagjai közül Szilágyi Farkas és Sebesi Ádám lépnek ki, mely helyekre titkos szavazás útján 4 évre 2 tag lesz bevalasztandó.

A felügyelő bizottságból kilépik Ungerpek Miklós és dr. Bartók György, mely helyekre hasonlóképpen titkos szavazás útján 2 évre 2 tag lesz bevalasztandó.

Év folytán azonban Ungerpek Miklós ur, az intézet körül szerzett odaadó érdemei és kiváló szakképzettségére való tekintettel, pénztárnokká választatván, ezen választásnál az inkompatibilitás nyilvánvalóvá vált.

Ezek után a felügyelő bizottság által részletesen átvizsgált zárszámadást és mérleget elfogadásra ajánljuk és tisztelettel kérjük nekünk a szokásos felmentvényt megadni.

A nagyenyedi kisegítő takarékpénztár részvénytársaság igazgatóságának 1898. évi február 12-én tartott üléséből.

Az igazgatóság.

Közgyűlés az igazgatóság évi jelentését örömmel veszi tudomásul. Gáspár János, mint a felügyelő bizottság elnöke, az üzletforgalmi kimutatást és vagyon-mérleget mutatja be s ajánlja, hogy közgyűlés igazgatóságot a felelősség terhe alól szabályszerűleg oldja fel, miután a vagyonmérleg rendben van. Rendben van az egész ügyvitel. Közgyűlés a szabályszerű felmentést igazgatóság részére meg is adja. Az évi osztalékot minden egyes részvény után kamat- és osztalék czímen 11 frtban, az igazgatóság jutalékát 300 frtban, a felügyelő bizottságét 250 frtban állapítja meg személyenként. A tisztviselők jutalékára 650 frtot, a jótékony célok támogatására 500 frtot szavaz meg s elhatározza, hogy ezen 500 frtból adassék a nagyenyedi önkéntes tűzoltó-egyletnek 50 frt; a helybeli alsófoku ipariskolának 50 frt; a nagyenyedi elemi és polgári leányiskola részére jutalom-könyvekre 80 frt; a helybeli ref. templom kijávitására 100 frt; a helybeli róm. kath. elemi iskola felszerelésére 30 frt; a helybeli szegény tanulókat segélyező körnek 50 frt; a Gáspár-alapnak 10 frt; a Bethlen Gábor szobor-alap részére 50 frt; a Bethlen Gábor volt EMKE elnök szobrára 20 frt; a dr. Kovács Ödön síremlékére 50 frt; Alsófehér vármegye rövid földrajza megírására céljának előmozdítására 10 frt.

A közgyűlés igazgatósági tagokul a kilépő Szilágyi Farkas és Sebesi Ádám helyére Szilágyi Farkast és Müller Mihályt választja meg. Felügyelő-bizottsági tagokul dr. Bartók György és Benedek Gábor lettek megválasztva.

Ezzel a tárgysorozat ki lévén merítve, dr. Magyar Károly elnök a mindvégig szép rendben és nagy érdeklődés mellett lefolyt közgyűlést bezárja.

Egy részvényes tag.

Selyemtenyésztés.

Népünk elé tányéron kell vinni boldogulásának feltételeit, mert kiszagdaink gyámoltalanok és minden újítással szemben bizalmatlanok. Az ekével úgy bannak, mint őseiktől tanulták, kis gazdaságukat hagyományok szerint viszik. A modern mezőgazdaságban azonban nem szabad szünetnek beállnia, a fokozatos anyagi munkát fokozott szellemi tevékenység haladásai kell hogy támogassák, hogy a mezőgazdaság nagy világversenyében és így a létért való küzdelemben meg lehessen állni.

E tény helyes felismerésében és különösen a kiszagdaik konzervatív módszerére való tekintettel a kormány mindent megtesz, hogy őket nehéz küzdelemben támogassa, visszaesésüket megakadályozza, boldogulásukat előmozdítsa. De a kiszagdaiknak is fogékonyaknak kell lenniök minden reform iránt, kedvvel és szeretettel kell azt megragadniök. Nagy tőkéket, a legjobb, mert leggyorsabban ható segédszereket, nem

bocsáthat a kormány a mezőgazdaság rendelkezésére, de igenis törekszik számára minden segélyforrást megnyitni s ezeket neki a legkönnyebb módon hozzáférhetővé tenni.

A nagy cselekvés e téren, melyet a mezőgazdasági üzem mellékágai megnyitására szeretnénk nevezni, — írja a P. Corr. — sok és dicséretes buzgósággal lett megindítva és csak az értelmiség erkölcsi támogatására van szükség, hogy ez az akció az ország igazi áldásává legyen.

Ezért nem győzzük elég gyakran magyarázni kiszagdainknak a selyemtenyésztés nagy értékét, és az értelmesebb lakoságnak folyton azon kellene munkálkodnia, hogy a mezőgazdaság e mellékágának híveket szerezzen. Meg kell értetni a kiszagdaival, hogy semmiféle befektetési költséget sem kell viselnie, hogy csupán keze munkája az a tőke, melylyel dolgozik. Községeknek, tanítóknak, papoknak és földbirtokosoknak kell a nép áldására ez eszme szolgálatába állniök és a kiszagdaival a selyemtenyésztés előnyeit megismertetniök. A kis gyermekek kedvtelését ki kell használni, meg kell magyarázni a népnek, hogy rendszer napi munkáját azért nem kell elhanyagolnia, hogy gyermekek, asszonyok és öregek is meggyőződik könnyen a selyemtenyésztéssel összefüggő munkát, amely főleg csak a selyemhernyóra fordított figyelemből áll.

És ha a kormány ténykedése, az erre hivatott elemek által eléggé támogatva, eljut a kívánt terjedelmes eredményhez, akkor elviselhetőbbek lesznek a mindennap kedvezőtlenebbé váló gazdasági viszonyok és a mezőgazdasági munkások folyton terjedő elégedetlenségük csakhamar egy jól eső elégedettségné ad helyet.

Terjesszük tehát minden lehetséges eszközzel a selyemtenyésztést.

Levelezés.

Abrudbánya, 1898. febr. 9.

Béke a háború előtt.

Szét voltunk vála, tagolva. Csak egy-egy nemzeti ünnep hozott össze, egymásra éles tekintetet vetni. . . Egyébkor pártok, klubok, családok, vendéglők stb. szerint csoportosultunk, hol egymásért, hol egymás ellen. Így volt ez régóta! Most már tegnap óta nem így van, nem így lesz. Összegyűltünk egytűvé! Alakítottunk egy társaságot, miután a másikat szétbontottuk! Nem volt vihar! Szélsőségre ébredtünk egymás közé. Békét kívántunk, mielőtt háború lenne! S a béke megvan. Áldás reája! Ne kérdjük, meddig tart! . . . A békét háború, a háborút béke követi. Ez örök igazság. De ennél az igazságnál még nem állhatunk meg. Mikor egy új társaság alakul, egy új jogi személy létesül, meg kell emlékeznünk a régi-tóriáját. Az a régi Műkedvelő Társaság meghasonlott és felbomlott. Három évig volt. Többé nincsen! A régi munkás elnöknek, Molnár Albert ev. ref. lelkesnek, a f. hó 8-án tartott alakuló közgyűlés Boér Béla polgármester indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott és dísztaggá választotta. A tagok az új társaság tagjai. Tehát megyünk tovább, mintha semmi se történt volna. A különbség az új és a régi társaság között csak annyi, hogy a régimás vezette, az újat mások vezetik. Ennek tagja az egész magyar intelligencia. Annak csak egy része volt. Nincs többé harag, ni-

cse személyeskedés! Ezentul, ha szép is a játék, ha gyenge is, mindannyian megyünk a színházba, csak játszanak. Mert én is játszom, az enyém is, a mienk is játszik. Az elnök személyeért többé nem maradunk távol, mert szeretjük, és a szép czélt nézzük és pártoljuk. Nem leszünk többé csak egy évig tagok, hanem örökre beiratkozunk. Addig, amíg indokolt okból le nem mondhatunk. Játszhatik mindenki! Az is, aki sohasem játszott. Mellékes, hogy nem játszik soha az, aki mindig játszott. Többben lesznek a játszó! Többben a nézők. Többben, akik összeharátkoznak és szétbarátkoznak. Kik meghasonlanak s lemondhatnak. A társaság aztán újból felbomolhat és újból megalakulhat. Hogy legyen sorsa egy cirku-lus vitiosus!

Az új „Abrudbányai Műkedvelő Társaság“ f. hó 8-án Boér Béla polgármester összehívására szép számú gyülekezet előtt tartott közgyűlésen a következőleg alakult, illetve szerveztetett:

Elnök lett egyhangulag: Boér Béla. Védnők: Boér Beláné, Fibán Károlyné, Glücksel Reinhardné, Képes Lászlóné, Képes Ferenczné, Molnár Sándorné, dr. Nagy Károlyné, Nickl Jánosné, özv. Pálffy Samuné, Roth Lorándné, dr. Török Gáborné és Zanathy Gáborné. Igazgató-főrendező: Medznyi János. Rendezők: Komáromy Gyula és Zahumenszky István. Titkár: Ürmössy Károly. Pénztárnok: Molnár Sándor. Szertárnok: Nagy Kálmán. Választmányi tagok: Seder Katalin, Szilágyi Etelka és Malenszky Károlyné, dr. Török Gábor, Nickl János és Képes Ferencz.

Sok szerencsét kívánunk az új társaságnak, s bárha hosszabb léte fölött némi kétely is nincs egészen kizárva, igen kívánatos és feltétlen szükséges lenne, hogy jó egyetértésben minél tovább maradhasson fenn, mert amivel még néha-néha életjelt adhat Abrudbányán a magyarság, úgy hiszem, nem állítok teljesen valótlan, ha erre nézve a Műkedvelő-Társaságot, mint erkölcsi testületet, egyedülinek konstatalem. Mint bányász-városban, méltó jelszavunk lehet: „Szerencse föl!“ Annál is inkább, mivel pusztán e megalakulási és szervezési tényre is igen szép és nagy sikert ért el társadalmunk, azt, hogy annyi évi elszakadás, különlet után, ha nem is intenzíve, de legalább extenzíve egyesültünk, egygé tömörültünk. Csak ne lenne ez a gyors egyesülés: béke a háború előtt.

Tollagi.

Vegyes hírek.

— **Kérjük t. olvasóinkat hátralekös előfizetéseik gyors beküldésére.**

— **Rendkívüli közgyűlés.** A nagyenyedi vadásztársulat a mai napon d. e. 11 órakor dr. Varró László elnök elnöklése mellett a vármegyeház kis tanács-termében rendkívüli közgyűlést tart, mely körülményre ez uton is felhívjuk a társulat tagjainak figyelmét.

— **Piknik.** A hushagyókedden rendezendő piknik, az előjelek után ítéelve, igen sikerült lesz. A piknik felkért gazdasszonyai, u. m.: Özv. Farnos Elekné, Kovács Gyuláné, özv. dr. Kovács Ödönné, Morágyi Istvánné, Sándor Jenóné, dr. Szaniszló Albertné, minden lehetőt megtesznek, hogy a rendezés és büffet a résztvevők igényeit minden tekintetben

kielégítsék. A férfi-rendezés pedig a termek díszítésén, a táncsterem meg mellék-helyiségek kényelmes és csinos berendezésén fáradozik. A zenét a nagyenyedi első zenekar fogja szolgáltatni.

— **Öngyilkos bányász.** Vármegyénk egyik jeles képzettségű bányásza Heskí János, utóbb a Magyar Tharsis bányász-vállalat igazgatója, Zalathánán a napokban öngyilkossá lett; eddig ismeretlen okokból főbe lőtte magát és azonnal szörnyet halt. Heskí huzamosabb ideje működött vármegyénk érczhegységeinek bányáinál, legtöbbször magánvállalatoknál vezetve az üzemet, és akármelyiknél is volt alkalmazva, mindig tudott eredményt felmutatni. Tehetségeinek teljes kifejtésében gátolta azonban egy szervi baj, — szörnyen nagyot halott — ami gyakran elkeserítette. Az utóbbi időkben ereje is kezdte elhagyogatni, úgy, hogy a földalatti aknában a munka-ellen-örzés terhes tisztét már alig teljesíthette. Lehet, ezek is hozzájárultak, hogy szörnyű tettét elkövette. Benne vármegyénk egy szorgalmas, tehetséges bányászt veszített. Nyugodjék csendesen.

— **Meghívó.** A marosújvári első magyar ammoniak-szódagyár tüzoltósága Felix Károly gyárigazgató és tüzoltó-főparancsnok védnöksége alatt a tiszta jövedelem felének a magyarországi inségesek javára f. hó 22-én a Stefánia-bánya intézkedő termében zártkörű táncvigalmat rendez. A rendezőség élén állanak: Hagemann Ödön elnök. Geiszler Miklós pénztáros. Jirka Rudolf ellenőr. Bereng Dezső jegyző. Szilágyi Zoltán ellenőr. Gutter József, Boér Aladár, Páll István, Szuchánek Ferencz. Beléptidij: Személy 1 korona, család 3 főből 2 korona. A zenét a bánya-zenekar adja. Izletes és jó ételek és italokról gondoskodva van. A kitűzött jótékony cél javára felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Havasi tragédiák.** Abrudfalva község egyik szép fátája, névszerint Csóra Zsófi szerelembe esett és szerelmének gyümölcsét az erdőben szülte meg, hol — szégyenét elrejtendő — megfojtotta és elásta az ártatlan kiseddet. Azonban a dolog kitűzött és a szivtelen s egyszersmind szerencsétlen anya törvényt fog állani szörnyű bűnéért, ha ugyan súlyos betegségéből, melyben most otthon sinlődik, — fellábad. — Verespatakon pedig, a szép aranyvidéken, egy gondatlanság okozta szomorú végét Vesse Nikuláj szohodoli illetőségű bányamunkásnak. Egyik jó cimborája ugyanis, Ondrej Joszif, forgópisztolyával játszadozott, az elsült és a kiröppenő golyó Vesze hátába furódott, ki egy napi kínos szenvedés után sebébe behalt. A vizsgálat természetesen folyik.

— **Estély.** A nagyenyedi daloskör folyó hó 12-én nagyon sikerült estélyt rendezett. A meghívón sétahangversenyyel kapcsolt táncestélynek volt jelezve az estély és mindkét lényeges része, tudniillik a sétahangverseny és táncestély, igen ügyes volt. Az előbbiben a program a következő volt: Veress Gábor karnagytól „Czigány-dalok”, énekelte a vegyeskar. D'Amant Leo „Ős foglalkozás” cz. kuplétját Tomai Pál énekelte; hasonlóképpen ugyancsak Tomai énekelte el még később nagyon rokonszenves hangján több ügyes, kacagató kuplét. A képezdei dalkar „Noé öröme” című kart énekelte; a daloskör férfikara pedig egy „Kártya-negyest” adott elő. Végül Szabó Árpádnak hallottuk mélyen lennjáró basszusát. Amint a

műsorból látszik, mind humoros, kacagató dalokat adtak elő, és kiváló dicsérettel kell adóznunk a dalkör elnökségének a jó gondolatért, a derék, kitűnő karnagynak pedig a jó gondolat sikeres végrehajtásáért. Hölgyek városunkból, úgy a vidékről szép számmal voltak és nem sokat sétálhattak a sétahangversenyen, mivel városunk és benne a fótanoda ifjusága folyton a legjobb kedvvel tánczoltatta őket.

— **Ritka példány.** Vármegyénk tudós alispánja értékes madárgyűjteménye részére a napokban Schlüter Vilmostól Halléből egy érdekes tengeri madarat kapott. Egy teljesen kifejlett, hatalmas Albatross-t (Diomedea exulans), az atlanti és csendes oceán-ok ez állandó lakóját. A szép nagy madár hossza 140 méter, kiterjesztett szárnyaival pedig szélessége a 2 méterrel felülhaladja, maga hatalmas csőre 20 cztmél nagyobb. Hasonló szép példány aligha akad a legnagyobb országos múzeumokban is, nálunk Magyarországon pedig, azt hisszük, ez a legszebb példány.

— **Pályázati hirdetés.** Sz. 165. I. 26.—1898. Szőlő- és gyümölcstermelő 30 holdon aluli birtokos kisgazdák figyelmébe. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” — erdélyi hazarészünk szőlőfelújításának, szőlő- és gyümölcs-, valamint szőlő- és gyümölcsbor-termelésének előmozdítása céljából — 30 holdon aluli birtokos erdélyrészi kisgazdák részére több, összesen 600 korona értékű jutalomdíjat tűz ki és azt ezen év őszén az érdemes pályázók között ki is osztja. A jutalomdíjak beosztása a következő: 1. Amerikai alanyra ojtott szőlőajtványokra telepített, legalább 1 éves és 1/4 hold nagyságú, helyesen kezelt, rendes szőlő-birtok tulajdonosai részére: I. díj: 100 korona; II. díj: 50 korona. 2. Szénkéuvel fenntartott, vagy peronospora ellen, rendszeresen permetezett, egyébként is rendszeresen kezelt és trágyázott hazai fajtákkal telepített, legalább 1/4 hold nagyságú szőlő-birtok tulajdonosai részére: I. díj: 100 korona; II. díj: 50 korona. 3. Szőlőbort jutalmaz az egylet olyat, mely az illető kisbirtokosnak saját terméséből, kezeléséből és pinczejéből ered: I. díj: 100 korona; II. díj: 50 korona. 4. Jól kezelt és legalább 1/8 kát. hold nagyságú gyümölcsös (alma-, körte-, szilva- és barackfák) tulajdonosai részére: I. díj: 60 korona; II. díj: 40 korona. 5. Jól kezelt, saját termésű, tiszta gyümölcsborra (alma, körte, ribizliből) kitűzetik: Egy díj: 50 korona. — Közelebbi pályázati feltételek ez évi augusztus hó 15-éig az egylet titkári hivatala által — egyszerű levélbeli megkeresésre — bárkinek azonnal megküldetnek. Kolozsvárt, 1898. január 24-én. Szabó József, egyleti elnök. Tokaji László egyleti titkár.

— **Az álmos esküdt.** Mulatságos dolog történt Londonban egy törvényszéki tárgyalás alkalmával. Cock védő éppen nagy beszédébe akar kezdeni, amikor jobbfelől hirtelen irtózatot hortyogást lehetett hallani. A „muzsikus”, aki a tárgyalást ilyen kellemtelen módon megszakította, egy esküdt volt. A kómikum azonban csak akkor lett teljes, amikor az alvó jury-tagot fölkelítették. A szerencsétlen esküdt ugyanis azt híven, hogy vasuton utazik, mikor felébredt, azt kérdezi a hallgatóság nagy derűtséggel: „Mit? hát már megérkeztünk?”

— **1848.** A X—XI. füzet jelent meg most a Jókai-, Bródy-, Rákosi-féle „Negyvennyolcz”-ból. Azt már régen tudjuk, hogy itt valamit ingyen kap a közönség, csak azt nem tudjuk elképzelni, hogy mit; a képeket, a szöveget, vagy a papírost? De azt sem tudjuk, hogy győzik. Ime szakadatlan sorban jönnek az emlékek, hősök és vértanúk, s csak most eszméltünk arra, mennyi szép és érdekes emlékünknél maradt ennyire a nagyszerű korról. Szinte elsodálkozunk,

hogy nem jutott eszébe valakinek eddig, összegyűjteni ezeket a képeket, érelyeket, emlékeket. A mostani két füzet a Debreczenbe menekülést és a január elején történt dolgokat foglalja magában. Itt látjuk az egykoru lapok czimlapját facsimilekben, a kassai, vizaknai, Tokaj körüli csatákat, a Görgői átkelését a Stureczen. Közbe kerül egy-egy kórajz, meg egy-egy Munkácsy- és Roskóvics-kép is. Az érdekes műből 1 füzet ára 30 kr. Kapható Révai Testv. irod. i. r. t. könyvkereskedésében.

— **Divat-tudósítás az 1897/98-ik évi téli időnyre.** Henneberg G. ismert selyemgyára Zürichből következő tudósítását közli velünk: A selyemkermék közül Surah mellett még egyre Taffet-szövés a divat kegyencze, melyből különösen az igen czélszerű blouskermék nagyon kedveltek, legkeresettebbek a koczkázott, főleg nagy koczkázatuak fekete-fehérrrel, vagy színes-fehérrrel, valamint a jól álló „Schottisch” szövetek pompázó kombinációkkal, melyek közül az utóbbiak egész apró mintázattal teljes öltözékekre felettebb alkalmasak, ugy-szintén a Changeant- (szinjátzó) selyem sima, avagy fazonirozott fajtákban, s a Damasztok Moirée-Effektekkel is jó keletnek örvendenek. Moirée-Velour selyem, a Moirée-Imperial és Velour-fleuri által váltaknak fel, ez utóbbi pompázó és szövésénél fogva s páratlan bársonyszerű tüzével főleg fényes alkalmi s díszöltözékekre igen ajánlatosak. Merveilleu feketében s színesben, Satin-Duchesse, Radzimir, Gros de Londres, csikozott szövetek, Armüre sima és Changeant egész apró effekttel stb. Párisba s Londonba sok küldetett el, úgy, hogy a szó legmeszebb terjedő értelmében ez évadban is minden izlés kielégíthető. — Az újabb színekből minden átmenetben, pávakék, barna s violet részestülnek előnyben, de legdivatosabbak a zöld és sötét cseresznyepiros árnyalatok.

Meteorológiai jelentés febr. 16-tól febr. 19-ig.

Nap	Óra	Lég-nyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Bor- lat	Csapadék	Hő napi max. min.
16	7	69.1	-7.5	—	10	—	
	2	63.2	-0.4	—	10	—	+2.4 -7.5
	9	58.7	+2.0	SW ₂	50	ny	
17	7	54.0	+1.5	SW ₄	9	—	
	2	53.1	+5.4	—	7	—	+6.4 -4.0
	9	55.2	-2.0	W ₁	0	—	
18	7	55.2	-4.0	W ₁	3	—	
	2	53.9	+1.9	NW ₃	6*	2.0	+3.1 -5.3
	9	55.9	-4.5	NW ₂	10	—	
19	7	56.2	-4.2	—	4	—	
	2						
	9						

Kilátás: Egyelőre boros, havazásra hajló.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél, E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég, Δ = dara.

NAPIREND.

Vasárnap, február 20. Gazdasági népies előadás Alvinczen d. e. 11—1 óráig. Előadók: Bartók Géza állattenyésztési felügyelő, Székelyhídy Viktor egyl. titkár. — Országos vásár Tóvisen.

Hétfő, február 21. A Testgyakorló Egyesület gyakorló órája d. u. 6-7-ig.
Kedd, febr. 22. Piknik Nagy-Enyeden este 8 órakor.
— Tüzelőbál Maros-Ujvárt este 8 órakor.
Szerda, febr. 23. Hamvazó szerda.

Kérjük a városi hatóságokat és az egyletek elnököseit, hogy a gyűlések idejét jó előre lapunkkal közölni sziveskedjenek.

Irodalom.

Megvirrad még valaha.

Irtá: Werner Gyula. Regény 3 kötetben. Budapest. Az Athenaeum r. t. kiadása. 1897. Ára 2 fnt 40 kr.

A Benedek Elek szerkesztésében megjelenő „Magyar Kritika” című nagy tekintélyű havi folyóirat Werner Gyula dr. országgyűlési képviselő és lapunk kiváló munkatársának ezen legújabb regényéről a következőket írja:

Ebben a regényben a politikus a regényírónak, a költőnek eszközeivel akar hatni az olvasó közönségre, mi különösen akkor főérdem, ha a politikus a költőnek alkotó tulajdonságaival ellátva lép sikra oly állam-eszmékért, melyeknek megvalósításától egy nemzet rövidebb, vagy hosszabb korszakának társadalmát is át akarja hatni, meg akarja változtatni. Nagy erkölcsi hatalom, nagy politikai befolyás támogassák ilyenkor az író, vagy pedig a költőnek divinatorikus hatalmával és a társadalom összes rétegeit átlángoló naivitással hason a közönségre. Egy a kettő közül okvetlenül sikert és nevet fog szerezni az írónak, mindkettő pedig együttvéve egy egész korszakot átalakíthat. A költő épp úgy, mint a politikus ilyenkor mindenesetre egy bizonyos irányzatosságnak hódol, mint azt tette Harriet Beecher Stowe, vagy nálunk Eötvös és Vajda Péter. Ezen irányzatosságon belül megszólalhat aztán a költészet mindenható ereivel is.

A „Megvirrad még valaha” regény írója, ki az aktuális politikának szereplő harczoza, oly művet írt, melyben politikai hitvallása szorosán egybefügg a művészet eszközeivel is. Hogy mily eredménynyel, azt a további fejtegetés ohajtja megmutatni. A napi és a heti sajtónak elágazó véleménye nem igen állapította meg művészi becsét, hanem bevett szokása szerint hol a szerzővel foglalkozott és annak politikai szereplését összevetésztette az írói hivatással, hol a művészi eszközöket pengette és megfélelkezett a politikusról, holott ezen regény írójában, amint már hangsúlyoztuk, mindkettő egybefügg és úgy látszik, szétválaszthatatlan. És így helyes. A modern társadalmi, politikai és művészi élet az egységes embert, az egységes egyéniséget követeli a maga részére. Az az amphibialis kettős lény, melyet sokan külön-külön úgy önmagukban, mint másokban is megkülönböztetnek, ha író más elveket vall mint hivatalnok, politikus, vagy magánember és ezzel némi sikereket elérhet ugyan a közpályán is, a bureauban is, de lelkének művészi harmoniáját, egységét szétvágja, ketté, sőt több részre forgácsolja. Nem hivatkozunk ezuttal a római jellemekre, nem a francia forradalom egységesen megkristályosodó jellemóriáira, hanem annak örvendünk, ha az íróban megjeljük azt a jellemet is, melyet a közpálya kiélesített, kicsiszolt és megalkotott. És e tekintetben sine factionibus kalapot emelhetünk bármily egységes vélemény, egységesen kifejlődött jellem előtt.

Ámde ezuttal első sorban az író, a művészt keressük és főleg annak irányzatosságát. A „Megvirrad még valaha” regény politikai tendenciájának alapja a szentesített kiegyezés, vagyis inkább egy oly társadalmi

rétegnek, az erdélyi gentry higgadtabb felfogásának rajzolása, mely menten minden politikai utópiától és túlzott fölfogástól, egyenesen arra törekedett, hogy százados közjogi alapon fejlessze tovább a hazának műveltségét, európai fejlődését. Mindenesetre Kossuth-ellenes törekvés fogja ezt az osztályt jellemezni, mihelyt a kiegyezés szónyegre lép és Kossuth-melletesnek, míg a függetlenségi, vagy pedig a forradalmi eszméknek szolgálatában áll. Az író mind a kettőt ugyanazon egyéneken és jellemükben mutatja. A Kendi családnak minden kiváló tagja: Imre, Sándor, a sógorok: Tamási György, Szöllösi, a nők közül Ágnes forradalmi típusok, melyek a végtelékig elhaladtak, hol Tamási elbukott, Imre és Sándor, Ágnes egy jobb jövő reményében, vagy a szerelem, a házasság kötelekében elhallgatnak. Az aktív és fő forradalmárok: Imre és Ágnes, amaz a külföldön az emigráció lelkes küzdelmében, végre kifárad, emez az emigrációtól várt belső forradalom kitörésének reményében a legkalandosabb vállalkozások eszközévé lesz. És ezek a regény legromantikusabb jellemei. Regényességükben Jósika és Jókai, illetőleg Walter Scott és Hugo Viktor-féle kalandokban telik kedvük. Így hat reánk Imrének külföldi küldetése, hányódása és kalaudozása, Ágnesnek boszuvágytól ihletett fegyverszállítása.

A másik pártón a család konzervatív jellemei állanak. Ilyen a római matrona: a nagyszony, Kendi Mihály, a nagyur, Gerenday, a gyűlölt adminisztrátor, Zágón Miklós, a kedélyes diplomata, kik mindannyian a régi kornak hivatott dicsőítői, védői, kik a vértől irtóznak, kik a békitő politika mérsékelt eszközei. E két pártnak ellentétes véleményeibe belejátszik az erdélyi oláhok vérmes és gyilkoló politikája, melynek véres szószólója Tódor és hülye idealistája Vaszilé.

E három áramlatnak megnyilatkozása teszi a regény távlatát, magát a kort, melyben az egész regény lejátszódik. Az író azonban e korbéli távlatot talán nem méltányolta eléggé, hogy a negyvennyolcas és ötvenes éveknek némileg jellemzőbb vonásait áthatóbban állította volna az olvasó elé és meséjét jobban bele véste volna a kor történetébe. Amily erős összefüggésben látszanak állani hősei a kor áramlatával, oly kevéssé látjuk motívumait, rugóit annak, hogy fölülről mi mozgatta tulajdonképpen Erdély e korszakát, amiért hőseinek szenvedni, küzdeni kellett. Látjuk azt, mint pusztul el Kendifalva, Enyed, és igen plasztikus, élénk képekben látjuk; látjuk, mint szerepel Kendi Imre a külföldön, mint szövi boszuját az emigráció és Ágnes; de tényleg nem mondja meg azoknak mélyebb politikai rugóit és talán azért nem, mivel föltételezi olvasóiban, hogy mindezeket a históriából jobban ismeri. Ezáltal azonban az író megvonja tőlünk saját felfogását, saját nézetét ama kor vezérlő eszméiről, vezérférfairól, mert Gerenday működése, ama Görgey- és Kossuth-anekdoták, melyeket történetébe belefűz: gyöngye és kevés, hogy tisztán mutassa az író véleményét. Enyhíti azonban e hiányt Zágón Miklósnak naiv, de igaz diplomata fölfogása és az oláh lázadásnak impozáns rajza, a kolozsvári császárfogadtatásnak megkapó festése, Gerendaynak mentő fáradozásai.

Politikai világnézete a regény irányzatosságánál fogva erősebb megnyilatkozást igényelt volna. Alapjainak jellemző és tipikus

vonásai még nem elegendők arra, hogy a kiegyezés előtti állapotoknak jogosságát vagy jogtalanságát hatalmas tetszéssel vagy visszatetszéssel kísérje. És főleg annak hiánya bántó, hogy a provizorikus ötvenes évi állapotok jellemzése, elitélése nem domborodik ki előttünk eléggé erősen, és a regény végén csupán csak azt sejtjük, hogy jobb állapotok következnek majd, hogy megvirrad még valaha. E könnyű proféczia azonban sokkal erősebben hatott volna, ha az ötvenes évek elejét zordabban, komorabban festi és nemcsak az oláhok diadalában látja sötét, visszatartó vonásait, mivel Kendiek ellen nemcsak az oláhok, hanem az akkor uralkodó főhatalom is sokat vétett.

(Vége következik.)

Közgazdaság.

Hova forduljon a gazda tanácsért?

Szólás-mondás, de régi példabeszéd: a magyar embernek nem kell tanulni, elég, ha gondolkodik. S gondolkozott is a magyar gazda sokáig, közbe-közbe a kártyát is megkeverve, amíg el nem érkeztek a nyolcvanas évek mostoha gazdasági viszonyai, amíg a buza ára le nem szállott 6-7 forinttra. Akkor azonban elérkezett a cselekvésnek az ideje, az egyszerű gondolkodás már nem volt elég a megélhetésre. Kezdtünk kísérletezni, nem volna-e hasznosabb buza helyett cukorrépat, burgonyát, cikóriát stb. termesztetni. Sőt egyesek kísérletet tettek arra nézve is, nem lehetne-e e két kalászt termesztetni ott, ahol eddig csak egy termett, szóval mezőgazdaságunk új korszakba lépett. Az elfogulatlan szemlélőnek el kell ismernie, hogy mezőgazdaságunk óriásián felendült az utóbbi 20-25 év alatt s bizonyos, hogy nagyon elmaradt az a gazda, ki ez idő alatt bruttó jövedelmét meg nem kétszerezte.

Csak az a kérdés ezek után, vajjon olyan-e már ma a mi gazdasági rendszerünk, amely a tökéletesség netovábbja, amelyen többé javítani, lendíteni nem lehet, amely a lehető legnagyobb bruttó és nettó jövedelmet szolgáltatja. Sajnos, e kérdésekre nemmel kell felelnünk. Előismerjük ugyan, hogy gazdasági viszonyaink, különösen az utóbbi évtizedben, nagyot lendültek, annak dacára a tökéletestől nagyon, de nagyon messze vagyunk. Kezd ugyan már a mi gazdaközönségünk fogékony lenni az újítások iránt is, de a legtöbb esetben nem számítással újít, hanem azért, mert látja az újítást másnál is, de nem tudja, hogy az újítás, amelyet más jónak talál, jónak fog-e bizonyulni az ő viszonyai között is, mert nem vett magának fáradságot, hogy a szóban forgó újítást kiösmérje, tanulmányozza, mielőtt alkalmazná.

A minapában vasutoni utazás közben mondja egy uri ember, hogy tavasszal buza-vetéseit Thomas-salakkal fogja behinteni, mert ez egy földbirtokos-társánál oly kiténő befolyással volt a terméshozamra. Én elhűledezve hallgattam terveit, s csodálkoztam azon, hogy foghat valaki műtrágyához, mikor még azt sem tudja, hogy a salak a legnehezebben oldható műtrágya, amelynek feloldására nem egy tavasz, de egy álló esztendő sem elég. Ha ilyen felületes ösmereket alapján alkalmazza a gazda az újításokat, akkor nem lehet csodálkozni rajta, ha azt épp oly hamar sutba dobja, mint haszontalant, amilyen hévvel alkalmazta felületes ismeretek alapján.

Arról pedig, csak legyünk egészen őszinték, már csakugyan igen kevés gazdának van halovány fogalma is, hogy ad-e ő anynyi trágyát talajának, amennyi elegendő a talaj termő erejének fenntartására, hogy az ő trágyázási rendszere mellett emelkedik-e, vagy apad talajának termőképessége. Pedig a gazdálkodásnak ez a kardinális pontja, e körül forog az egész gazdálkodás, s ha e tekintetben nem helyesen járunk el: kárba veszett összes fáradságunk, kielégítő vagy jó eredményt soha sem érhetünk el. Hogy pedig éppen e tekintetben országszerte nem helyesen járunk el, azt mutatja azon megdönhető tény, hogy a nyugati államok termés-átlagai nem csak felezik a miénket, de a legtöbb helyt annak a kétszeresén is túl emelkednek. Kevés az állati állományunk, műtrágyát is keveset használunk, miként lapunk más helyén erre rámutatunk.

A kezelésünk alatt álló birtokról nem készítünk üzemet, s így nem tudhatjuk, nem lehetne-e birtokunkat jövedelmezőbbé kihasználnunk, nem tudjuk eleve, mennyinek kell lenni a bruttó bevételnek és kiadásnak, mennyinek a tiszta haszonnak. De sőt ha váltó-gazdaságot üztünk is, a váltó be van állítva, hogy lehető legnagyobb hasznot már csak azért sem érhetünk el. Ösmerek gazdaságot — nem egyet — hetes forgával, ahol az első évben meg lesz ugyan trágyázva a talaj, de azután hét éven keresztül egy szem trágyát sem kap, bnta pedig a negyedik és hetedik évben jön bele. Hogy az ilyen váltó-gazdaság a talajt tönkretesz, s fél annyit sem ad, mint a mennyit helyesebb kezelés mellett adhatna, azt mindenkinek tudnia kell, aki némi ugynevezett tudományos gazdasági ösmerezzel is bír.

Nem vonjuk kétségbe, hogy egy birtok-üzemet kidolgozni, annak, aki nem sokat foglalkozik gazdasági tudományal és írásos munkákkal, igen nehéz, de megvan adva a mód és alkalom ilyen üzemet ahhoz értő, azzal sokat foglalkozó egyénekkel díjtalanul kidolgoztatni. A magyarországi gazdasági akadémián, a debreczeni, kassai, keszthelyi és kolozsmonostori gazdasági tanintézeteken tanácsadó bizottság van gazdasági ügyekben felállítva, mely bizottságnak feladata bárkinek is gazdasági ügyekben díjtalanul felvilágosítást, tanácsot adni. Akár üzemet kell valamely birtokról készíteni, akár allettenyészési, növénytermelési stb. ügyben kell tanácsot adni, ezek a bizottságok a legnagyobb szakértelemmel díjtalanul adják azt meg, s így a gazdának csak egy levelet kell írnia az illető intézet igazgatóságához, hogy a legjobb és teljesen kimerítő választ kapjon.

Tanuljunk, haladjunk, hogy gyarapodjunk.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A forgalom az egész vonalon, ha nem is rendkívüli élénk, de mégis kielégítő.

Vöröshere (Lóhere). Az irányzat továbbra is szilárd. Gazdák nagy mennyiségeket vásárolnak, de óvatosan járnak el a vásárlásnál.

Luczerna. Az utóbbi időben beérkezett külföldi tudósítások meglehetősen hiteles adatokat tartalmaznak az utolsó évi termésről. Ezen adatok szerint Franciaország termése nem nagy. Olaszországi is kisebb, mint az előző évben, Magyarországnak tudvalevőleg egyáltalán nem volt termése, ellenben Amerika, úgy látszik, egy kiapadhat-

atlan forrás, mert még jelenleg is napról napra nagy mennyiségek érkeznek Amerikából az európai kikötőhelyekre. Ezen beözönlésnek nem marad el a hatása, mert már is egyes tulajdonosok ezen termésemből, t. i. az amerikaiából, 100 kilónként 4—5 forinttal leszállott, ajánlatot tesznek. Baltaczimnek tartósan jó a kereslete és a jelenlegi árnál könnyen elhelyezhető. Takarmány-répamagból épp úgy az impregnálnak, mint a jó kereskedelmi árnak, igen kielégítő kelendősége van, míg 2—3 éves mag az árucökkenésnek nem birt ellentállani, 100 kilónként 4—5 forinttal lett az eddigi jegyzéseken alól ajánlva, de még így sem volt elhelyezhető. Nyul-szapukát keresnek, muharmagot szintén.

Jegyzések nyersáruért 100 kilónként Budapesten:

Vöröshere, uj	38—45	frt.
" " mult évi	34—38	"
Luczerna magyar, éves mag 40—50	"	"
" francia, uj	68—73	"
" olasz, uj	45—55	"
Baltaczim	14—14 ¹ / ₂	"
Muharmag	5 ³ / ₄ —6	"
Bükköny	6—6 ¹ / ₄	"

Szerkesztői üzenetek.

W. A., Abrudbánya. Jelen számunkhoz későn érkezett, jövő számban jó.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÜRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

7085—897. tkvi.

Póthirdetmény.

A nagyenyedi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a felgyógyi Alb Khirion végrehajtónak ifj. Bokakaje Juon felgyógyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 30 frt s jár. iránti végrehajtási ügyében 5249—97. sz. n. kibocsátott árverési hirdetményben a felgyógyi 68. sz. tjkvben A + 4—6, 9—11, 14 és 17 r. sz. a. ingatlanokból jutalékra 167 frt kikiáltási árban 1898. évi február hó 28. napjának délelőtti 10 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t.-cz. 167. §-a alapján a nagyenyedi kiegészítő takarékpénztár végrehajtató érdekében is 300 frt tőke követelése s járulékaikielégítése végett megtartatni fog.

A kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság. Nagy-Enyeden, 1897. december 31.

Csernátóni Vajda Péter,
kir. járásbíró.

1405 1—1

Sz. 3002—897. kig.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött abrudfalvi (Alsófehérvármegye) körorvosi állásra pályázatot hirdetek.

1. A körorvos évi fizetése 500 frt, utiátalánya 150 frt, mely összeg előleges havi részletekben fizetetik ki; gyógydíjakra nézve a körorvos a községekkel szabadon egyezkedik, vagyontalanokat azonban ingyen köteles gyógykezelti, kötelek továbbá körét havonta kétszer beutazni.

2. A kör áll az abrudfalvi körjegyzőség három községéből.

Felhivatnak mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883.

évi I. t.-cz. 9. §. 1. pontjában és az 1876. évi XIV. t.-cz. 143. §-ában körülírt okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket f. évi márczius hó 15-ig adják be.

Tiszti orvosi bizonylattal bírók előnyben részesülnek.

A választás Abrudfalván a községházánál folyó évi márczius hó 21-én d. e. 10 órakor fog megtartatni.

A megválasztandó körorvos köteles székhelyén, Abrudfalván lakni, állását pedig folyó évi április 1-ig elfoglalni.

A verespataki járás főszolgabírájától. Verespatakon, 1898. február hó 9-én.

Imreh Károly,
főszolgabíró.

1403 1—1

Haszonbérleti hirdetmény.

Az erdélyi püspökség tulajdonát képező következő ingatlanok és jogok, u. m.:

a) a gyulafehérvári és dályai gazdaságok, a hozzátartozó majorok és egyéb épületekkel együtt;

b) a révjogok;

c) a vizimalmok;

d) s végül mindazon kisebb ingatlanok is, amelyek a fentiekben kívül eddig is haszonbérbe voltak adva,

1899. január 1-től kezdődőleg újból haszonbérbe adatnak, és pedig akár együttesen, akár az eddigi csoportokban, avagy külön-külön egyenként is.

A részletes haszonbérleti szerződési feltételek és tervezetek a gyulafehérvári uradalmi intézőségénél és a jóságigazgatóságnál bármikor betekintheők, s akár ott, akár a jóságigazgatóságnál kívánatra egyéb felvilágosítás is nyerhető.

A haszonbérleti ajánlatok mielőbb benyújtandók, miután azok aláírása folyó évi márczius hó második felében tervezetik.

Dr. Goszthony Mihály,

jóságigazgató.

1396 2—3

Budapest, Trefort-utca 2.

Haszonbérbe kiadó

Nagy-Lakon (maros-ujvári járás) 142 hold első osztályu

BIRTOK,

közvetlen szép belső-ség mellette.

Bővebb felvilágosítást ad Ágotha Elek N.-Enyeden, Magyar-utca 53. sz. 1897 2—3

EGÉSZEN FRISSEN ÉRKEZETT.

Előre bátorkodom a birtokos uraknak szíves tudomásukra hozni, hogy **valódi javított** Wermorel peronoszpóra-permetezőim már utban vannak, ezekből a múlt évben is közel 40 drbot adtam el és aki csak tehetette, meg utána rendelt; ez biztosítást nyújt, hogy ezek a legjobbak. Az idén érkezendők között még az a javítás is van, hogy folyadék-tartójuk oly kemény érezből készül, mely képes a kekkő-oldat pusztításának ellent állani. **Legkönnyebben szétszedhető**, bárki által igazítható és összeállítható. **Teljes jótállás** mellett árusítom el 12 és 14 frton. Ezek felől Deak Tamás ur, Budapest székesfőváros szőlő- és gyümölcsgazdasági intézője, úgy nyilatkozik, hogy ez idő szerint a legjobbak. Ugy a minta permetező, mint a nyilatkozat nálam már is megtekinthető. Kekkő **legerősebb**, legolcsóbb napi áron, nálam mindig kapható. Nemes aczéلبől készült **kaszáimat** jótállás mellett jó előre szintén ajánlom.

Ajánlom minden háztartáshoz, különösen üzletek, pincék, raktárakhoz és csatornákhöz biztos, mérég nélküli

EGÉRIRTÓ

szereimet; az eredményért **szavatolok**, ellenben a pénz visszaadatik.

Raktár: **Bisztritsány Lajos** úrnál **Nagy-Enyeden**.

1845 6-52

Maláricsik G.
Sátor-Alja-Ujhely.

A leghiresebb gőzmalmi liszteket leszállított áron ajánlom.

Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, vállalkozókat és hivatalokat, hogy bizományosunk **Bisztritsány Lajos** úrhoz Nagy-Enyedre nagyobb mennyiségű

ROMAN és PORTLAND CZEMENTET

küldtünk. A beocsini cément legjobbnak bizonyult minden gyártmány felett. Bizományosunk bármely állomásra a fentebbi beocsini gyártmányokból legolcsóbban szállít bármekkora mennyiséget.

Tisztelettel

BEOCSINI CZEMENT UNIÓ.

Korona-tyukszem- és szemölcs-tapaszt mindenkinek ajánlok. Egy doboz ára 30 kr. Biztos eredményről szavatolok, ellenben a pénzt teljesen visszaadom. **Friss caviárt, angolnát, pisztrángot, szárdiniát és orosz halakat** jutányosan ajánlok.

Teljes tisztelettel

Bisztritsány Lajos.

Egy 13-14 éves **tanulónak** elfogadtatik. **jó erkölcsű fiú**

Friss székely turó és kaskavál mindig kapható.

Meghívó.

A nagyenyedi épület-lakatosárugyár részvénytársaság III. évi rendes közgyűlését

a városháza üléstermében **1898. február hó 27-én d. e. 11 órakor** tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, a megjelent részvényesek számbavétele és a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kiküldése.
2. Az igazgatóság jelentése az 1897-ik üzletévről.
3. A felügyelő bizottság jelentése a zárszámadás megvizsgálásáról.
4. A nyereség felosztása.
5. Nyolcz igazgatósági tag és négy felügyelőbizottsági tag helyének választás útján való betöltése.

Nagy-Enyed, 1898. február 4.

1400 2-2

Az igazgatóság.

Steárin gyertya egy csomag 35 krajczár.

Kitűnő jó ízű cuba-kávé kilója 160, 2 210.